

Fredsljuset från Betlehem

”En scout är ärlig och pålitlig.”

Så står det i den svenska scoutlagens andra punkt. Men egentligen bör det väl gälla för oss alla?

Vad betyder det för mig – och dig? Talar jag alltid sanning? Håller jag alltid vad jag lovar? Eller hur var det nu med den där lilla ”vita lögnen”? Eller när jag ”glömde” det jag hade lovat göra? Kan det vara rätt att ljuga – och i så fall när? Och var det inte roligare att göra något annat än det jag hade lovat?

I dessa tider har vi fått många nya begrepp som handlar om detta. Det talas om ”*falska nyheter*” och ”*alternativa sanningar*”. Och om att bryta ingångna löften därför att det ”skadar mig” om jag håller dem. ”Mig först” heter det gärna i dag.

Och på sociala medier – Facebook, Instagram, Twitter och vad de nu kan heta – dyker det upp rapporter om än det ena och än det andra, med eller utan källhänvisningar. Eller med källor som vi inte kan identifiera – de kanske visar sig vara falska? Eller ”rapporter” eller rent av beskyllningar om personer eller förhållanden som vi rimligen inte kan veta något om.

Hur ska vi ställa oss till allt detta? På sociala medier kan man ”gilla” och ”dela”. Men om det jag ”gillar” och ”delar” visar sig vara falskt, felaktigt eller oärligt – vad så? Har jag inte då gjort mig skyldig till att sprida osanningar – lögner?

Och det händer att vi säger eller skriver ”*jag har hört att ...*”. Jaha – vad är det vi har hört? Hur vet vi att det är sant eller att vi kan lita på källan? Vi kan ju också påminna oss om ”gamla tiders” (?) kedjebrev, som innehöll påståenden som att ”*en kvinna i Långbortistan bröt kedjan och omkom i en brand en vecka senare*”.

Om vi ska hålla oss till föresatsen att vara ärliga och pålitliga bör vi kanske stanna upp lite och tänka oss för innan vi okritiskt ”gillar” och ”delar” det vi läser på sociala medier eller hör på annat sätt. I skolan fick vi lära oss om källkritik – ett bra ord att falla tillbaka på.

Gjermund Austvik
Sveriges koordinator för Fredsljuset från Betlehem